

[Landbrugsministeren.]

er Tale om, vil betyde overordentlig lidt, naar det drejer sig om at genskabe Rentabiliteten i Landbruget. Der er ikke fra Regeringens Side nogen Sinde indvendt noget imod, at man fik en mere bevægelig Ejendomsbeskatning. Derigennem vilde man jo lette Vilkaarene for Landmændene i de vanskelige Tider, og samtidig vilde det efter min Mening være en Foranstaltning, der i nogen Grad hindrede en yderligere Prioritering af Landbruget under opadgaende Tider, og det sidste Formaal vil jeg antage, at mange indenfor Landbruget i Øjeblikket er klar over vilde være af overordentlig stor og heldbringende Virkning.

Den næste Hovedpost, som der maaske er nogle, der mener, man skulde sætte ind overfor fra det offentlige for at genskabe Rentabiliteten, er Arbejdsudgifterne. Jeg vil dog alligevel ikke tro, at der er ret mange i denne Sal, der vil staa op og sige, at det var rigtigt, at man gjorde et Arbejde for at nedbringe Arbejdsudgifterne i Landbruget. Jeg tror, alle maa erkende, at paa det Omraade er man saa langt nede, som man paa nogen Maade kan taale at komme.

Af de forskellige Poster, som der kan røres ved — for Vareudgiftsposter og lignende er jo noget, som man maa overlade til Landmændene selv —, er der i Virkeligheden kun Folkehold, Ejendomsskatter og Renter; og hvis man regner med en Gæld i Landbruget, der nogenlunde svarer til den Skatteværdi, som Ejendommen er ansat til, vil man se, at for Gennemsnittet af Landboerne vil Renteudgifterne til saadanne en Gældsbyrde svare omtrent til det Beløb, der medgaar baade til Arbejdsløn og til samtlige Ejendomsskatter til Stat, Amt og Kommune.

Det forekommer mig derfor, at hvis man fra Oppositionens Side virkelig mener noget alvorligt med, at man fra det offentlige Side i Strid med alle liberalistiske og privatkapitalistiske Opfattelser skal gaa ind for at genskabe Rentabiliteten i Landbruget, kommer man ikke udenom en Ned-sættelse af Renten og Gældsbyrden. Jeg vil derfor henstille til ærede Medlemmer, som mener, at det er nødvendigt, at man gaar ind i et saadant Arbejde, at man gaar med til Gennemførelse bl. a. af de to Forslag, som er fremsat fra Regeringens Side, det første angaaende et Moratorium, Indefrysning af den Gæld, der ingen Dækning er for i Landbruget, for en Periode af 3 Aar, og det andet Forslag angaaende Statshusmænds Rentebetaling, hvorefter Statshus-

mænd, som har faaet Ejendom under Kriseperioden, faar deres Rentebetaling sat i Forhold til Indtægterne, i Forhold til det, man kalder Kapitelstaksterne. Det er efter mit Skøn en Lovgivning, som vil betyde et Skridt i den rigtige Retning.

Jeg erkender, at det er langt vanskeligere for Lovgivningen, Regering og Rigsdag, at lovgive om Forholdet mellem Landbruget og de private Kreditorer, men jeg tror, at hvis ærede Medlemmer fortsat mener, at det er rigtigt, at man fra det offentlige Side skal gaa i Arbejde for Genskabelse for Rentabiliteten i Landbruget, saa kan det kun ske ved Foranstaltninger, hvorved Rigsdagen gennemfører en Lettelse i Rentebyrden. Jeg tror, alle andre Forslag, der kan fremsættes, kun vil bringe meget store Skuffelser, og det tror jeg, man skal tage sig noget i Agt for. Jeg vil derfor henstille, at man i Fremtiden, hvis man mener, det er rigtigt og nødvendigt at gøre noget for at genskabe Landbrugets Rentabilitet — og det mener jeg personlig, det er, thi hvis Priserne ikke stiger paa Grund af udenlandske Forhold, saa vil Forholdene blive overordentlig vanskelige for Landbruget —, gaar ind i et Arbejde for at skaffe Lettelser og Lempelser i Renter og Gældsbyrder i Landbruget.

Indenrigsministeren (Dahlgaard): Det ærede Medlem Hr. Rager henstillede til mig, at der ved den forestaaende Revision af Valgloven maatte blive draget Omsorg for, at syge Vælgere og andre Vælgere, der var forhindret i personlig paa Valgstedet at afgive deres Stemme, paa anden Maade kunde faa Lejlighed til at stemme, ligesom der allerede er givet Adgang dertil for Søfolk under den gældende Ordning. Jeg kan dertil sige, at paa samme Maade, som jeg i det Forslag, jeg har forelagt om Ændringer i den kommunale Valglov, har stillet Forslag om Adgang til at stemme for syge og andre, der ikke kan møde paa Valgstedet paa Grund af deres Tjenesteforhold, er det Regeringens Hensigt ved Revision af Rigsdagsvalgloven at søge Adgangen til at udvælgret sikret for den Gruppe af Personer, jeg her har nævnt.

Det ærede Medlem Hr. Edvard Sørensen har spurgt om, hvad Regeringen agtede at foretage sig med Hensyn til Kommunernes Økonomi i det kommende Aar. Jeg gaar ud fra, at det ærede Medlem ikke venter, at det er muligt paa nærværende Tidspunkt at give udtømmende Svar herpaa. Jeg er ganske klar over de overordentlig store Vanskeligheder, den kommunale